

Behov for styrking av tiltaksmidler og stillingsressurser til forvaltningen av verneområdene i Innlandet og nasjonalt

Som forvaltningsmyndighet for verneområdene i Innlandet, ønsker vi å rette oppmerksomheten mot et økende behov for å styrke arbeidet med å bevare våre nasjonale verneverdier.

Innlandet rommer noen av landets mest verdifulle natur- og kulturlandskap, inkludert en rekke nasjonalparker. Disse områdene er sentrale for å ivareta truede arter, sårbar natur og viktige kulturminner.

Forvaltningen av nasjonale verneområder er et av våre viktigste virkemidler for å oppfylle Norges internasjonale forpliktelser, styrke det biologiske mangfoldet og møte klima- og naturkrisen på en troverdig måte. Derfor må ambisjonene følges opp med tilstrekkelige og forutsigbare ressurser.

Vi opplever et økende misforhold mellom verneverdiene vi forvalter og de ressursene som tilføres for å ivareta disse på en faglig forsvarlig og framtidsrettet måte. Ressursmangelen medfører blant annet at:

- Vi havner på etterskudd med tiltak for å møte utfordringer knyttet til økende ferdsel og endrede friluftsvaner. Kanalisering, fysisk tilrettelegging, tett samarbeid med andre aktører og målrettet informasjon er nødvendig for å videreutvikle en aktiv forvaltning som både ivaretar verneverdiene og legger til rette for besøk, verdiskaping og god forståelse og aksept for både nåværende og framtidig vern.
- Kunnskapsbasert forvaltning utfordres av manglende midler til å innhente nødvendig kunnskap om naturverdier, brukernes påvirkning og uønsket utvikling som følge av klimaendringer.
- Kulturbetingede verneområder forfaller på grunn av utilstrekkelige midler til skjøtsel, beiting og rydding.
- Informasjon og kommunikasjon, særlig digital og målrettet publikumsrettet formidling, prioriteres ned, til tross for økt behov.

Det er et stort behov for økte tiltaksmidler og mer forutsigbare rammer for verneområdeforvaltningen. Uten styrket ressursinnsats risikerer vi å miste verdier vi er forpliktet til å bevare – både nasjonalt og gjennom internasjonale avtaler.

Behovet for økte økonomiske midler må også ses i sammenheng med stillingsressurser. Mange av utfordringene krever fysiske tiltak som kanalisering, restaurering og skjøtsel, samt personell til å planlegge og gjennomføre disse og andre nødvendige oppgaver.

Vi ser også at Statens naturoppsyn (SNO) har redusert kapasitet til å bistå med konkrete tiltak, noe som tvinger fram kjøp av eksterne tjenester. Dette reduserer midlene tilgjengelig for andre viktige tiltak. I mange av verneområdene spiller fjellstyrene en viktig rolle, og det vil være fornuftig å styrke kapasiteten og ressursene der. Hos fjelloppsynet finnes det svært mye kompetanse og lokalkunnskap.

Vi stiller oss gjerne til disposisjon for videre dialog om behov, prioriteringer og konsekvenser ved dagens situasjon.

